

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Факультет природничих наук

Кафедра лісового і аграрного менеджменту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Лісове товарознавство.

Освітній рівень бакалавр

Освітня програма Лісове господарство

Спеціальність 205 Лісове господарство

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від «17» січня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Лісове товарознавство
Освітня програма	Лісове господарство
Спеціальність	205 Лісове господарство
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	вибіркова
Курс / семестр	4 курс/2семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 36 год. Практичні заняття – 24 год. Самостійна робота – 120 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua

2. Опис дисципліни

«Лісове товарознавство» вивчається у вищих навчальних закладах з метою формування у студентів спеціальності 205 «Лісове господарство» знань про будову деревини, фізико-механічні та хімічні властивості деревини, природну стійкість деревини і способи її підвищення, вади деревини, споживчі властивості лісових матеріалів і продуктів, які отримують із стовбура, коріння і крони дерев, товарознавчі основи управління якістю лісової продукції, шляхи раціонального використання та економії лісових ресурсів. Вивчення дисципліни «Лісове товарознавство» базується на знаннях з ботаніки, дендрології, лісової таксації, лісової фітопатології та інших навчальних дисциплін, отриманих студентами при освоєнні навчальних програм освітнього рівня «бакалавр», а програма дисципліни «Лісове товарознавство» передбачає вивчення особливостей професійної діяльності майбутніх фахівців у лісгосподарській галузі.

Мета курсу – є вивчення дисципліни є формування у студентів знань про основні види лісопродукції, їх властивості, стандарти, методи оцінки якості та принципи товарної політики у сфері лісового господарства..

Компетентності:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні задачі в опануванні теоретичними засадами функціонування системи сертифікації лісів у сфері лісового господарства.

ЗК 1. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 7. Здатність працювати в міжнародному контексті.

СК 2. Здатність забезпечувати сталий розвиток лісового господарства.

СК 3. Здатність оцінювати регіональні особливості природно-кліматичних умов для організації ефективного лісового господарства, виконання лісами різнопланових функцій та збільшення площ лісів.

Програмні результати навчання:

РН 1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері лісового господарства та є основою для оригінального мислення, забезпечення сталого розвитку та проведення досліджень.

РН 5. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері лісового господарства та у ширших контекстах, забезпечувати якість, оцінювати ефективність і результативність діяльності.

РН 8. Розробляти та вдосконалювати технологічні і виробничі процеси, впроваджувати сучасні цифрові технології.

РН 9. Визначати критерії ефективності та обирати оптимальну стратегію ведення лісового господарства залежно від зовнішніх та внутрішніх умов.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1	Тема 1. Зміст і завдання лісового товарознавства.	Потреби та перспективи використання деревини. Предмет курсу. Переваги та недоліки деревини. Короткий огляд історії лісового товарознавства. Розвиток лісового товарознавства в Україні. Сучасні тенденції розвитку лісового товарознавства за кордоном.	Опрацювання лекційного матеріалу. Тести, питання
2.	Тема 2. Будова дерев, деревини і кори.	Частини деревної рослини та їх промислове значення. Головні розрізи стовбура. Макроструктура деревини. Макроструктура аномальної деревини. Особливості структуроутворення декоративної деревини. Мікроскопічна структура деревини.	Опрацювання лекційного матеріалу. Тести, питання.
3.	Тема 1. Вивчення макроскопічної будови деревини.	Практичне заняття. 1) оволодіти методами визначення основних макроструктурних показників деревини; 2) визначити число річних кілець в 1 см деревини; 3) розрахувати середню ширину річного кільця; 4) обчислити вміст пізньої зони деревини в річному кільці.	Практичне заняття.
4.	Тема 3. Фізико-механічні властивості деревини.	Вплив фізико-механічних властивостей на технологічні вимоги до якості, призначення і промислових вимог до лісопродукції.	Опрацювання лекційного матеріалу. Тести, питання.
5.	Тема 4. Вади деревини.	Класифікація вад деревини. Види і різновидності сучків, вимірювання та вплив на якість продукції. Види тріщин, вимірювання та вплив на якість продукції. Вади форми стовбура. Вади будови деревини. Особливості формування нерегулярних анатомічних утворень.	Опрацювання лекційного матеріалу. Тести, питання.

6.	Тема 2. Виконання розрахункової роботи	“Визначення вологості, усихання, щільності та об’ємної пористості деревини”. “Випробування деревини на стиск і сколювання вздовж волокон, статичний поперечний та ударний згин”	Практичні Заняття.
7.	Тема 5. Класифікація лісопродукції.	. Загальні поняття про кваліметрію. Показники якості продукції. Управління якістю продукції. Атестація продукції. Оцінка рівня якості продукції. Класифікація лісової продукції.	Опрацюван ня лекційного матеріалу. Тести, питання.
8.	Тема 3.Вплив вад деревини на якість лісопродукції.	Вади деревини і способи їх вимірювання: 1) опанувати основні терміни та оволодіти методами вимірювання вад деревини у круглих лісоматеріалах, пилопродукції і шпоні; 2) визначити групу, вид і різновидність вади, що вивчається; 3) зробити ескіз вади, виявленої у зразку. 4) виконати вимірювання вади, вказати спосіб вимірювання.	Практичне заняття.
9.	Тема 6. Стандартизація лісопродукції.	. Об’єкти, мета і завдання стандартизації. Міжнародна стандартизація. Рівні та види стандартів. Методичні основи стандартизації. Побудова, виклад і зміст стандартів. Розробка і впровадження стандартів. Економічна ефективність стандартизації. Стандартизація лісової продукції.	Опрацюван ня лекційного матеріалу. Тести, питання.
10.	Тема 4. Класифікація і стандартизація лісопродукції. .	Вивчення побудови, вкладу і змісту стандартів на продукцію, загальнотехнічних та організаційно - методичних стандартів. Стандартизація лісової продукції.	Практичне заняття.
11.	Тема 7. Круглі лісоматеріали. .	Класифікація круглих лісоматеріалів. Розміри, сортність і технічні вимоги до круглих лісоматеріалів хвойних і листяних порід. Особливості круглих лісоматеріалів різного призначення. Експортні круглі лісоматеріали	Опрацюван ня лекційного матеріалу. Тести, питання.
12.	Тема 5. Виконання розрахункової роботи “Круглі лісоматеріали». .	1) опанувати основні терміни та оволодіти методами вимірювання, сортування та маркування круглих лісоматеріалів; 2) визначити об’єми круглих лісоматеріалів хвойних і листяних порід; 3) встановити сорт і призначення круглих лісоматеріалів; 4) навести схеми маркування круглих лісоматеріалів.	Практичні Заняття.

13.	Тема 8. Пилопродукція.	Класифікація пилопродукції. Пиломатеріали хвойних і листяних порід, припуски на усихання і допустимі відхилення розмірів..	Опрацюван ня лекційного матеріалу. Тести, питання.
14.	Тема 6. Виконання розрахункової роботи “Пиломатеріали ”	1) визначити об’єми пиломатеріалів хвойних і листяних порід. 2) встановити сорт пиломатеріалів.	Практичне заняття.
15.	Тема 9. Класифікація пилопродукції.	Сортність пиломатеріалів, основні сортоутворюючі вади і норми їх допуску. Експортні пиломатеріали. Заготовки загального і спеціального призначення. Шпали і перевідні бруси залізниць. Стругані пиломатеріали і напівфабрикати. Марку - ванна, обмір, облік, перевірка якості і зберігання пилопро - дукції	Опрацюван ня лекційного матеріалу. Тести, питання.

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	10
Практичне заняття	40
Самостійна робота	-
Індивідуальне завдання	-
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

	Навчальні тижні	
--	-----------------	--

Види навчальної роботи	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	Разом
Лекції																		-
Практичні з-тя		4		4		4		4		4		5			5			30
Самостійна р-та														10				10
Індивідуальні завдання																10		10
Екзамен																	50	50
Всього за тиждень.		4		4		4		4		4		5		10	5	10	50	100

Шкала оцінювання: вузу, національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше

7. Контактна інформація

Кафедра лісового і аграрного менеджменту	Факультет природничих наук вул. Галицька 201, каб. 206, 107 тел. (0342) 59-61-66
--	--

	(0342) 59-61-72 сайт: https://kl.pnu.edu.ua E-mail: klam@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Коляджин Ігор Федорович
Контактна інформація викладача	igor.kolyadzhin@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності, Положення про запобігання плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; отримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.
Пропуски занять (відпрацювання)	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в дистанційній онлайн режимі за погодженням із деканом факультету)
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку

	відповідно до зазначених критеріїв оцінювання у ЕНК. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Додаткові бали	Позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність.

9. Рекомендована література

Базова

1. Божок О.П. Деревинознавство з основами лісового товарознавства: Навчальний посібник / О.П. Божок, І.С. Вінтонів. – К.: НМК ВО, 1992. – 320 с.
2. Рябчук В.П. Лісове товарознавство / В.П. Рябчук. – К.: НМК ВО, 1991. – 236
3. Осипенко Ю.Ф. Лесное товароведение / Ю.Ф. Осипенко, В.П. Рябчук. – Львів: Вища школа, 1979. – 279 с.
4. Вінтонів І. Деревинознавство / І. Вінтонів, І. Сопушинський, А. Тайшінгер. – Львів: Априорі, 2007. – 312
5. Рябчук В.П. Стандартизація і кваліметрія лісової продукції / В.П. Рябчук. – Львів: УкрДЛТУ, 2001. – 154 с.

Допоміжна

1. Сопушинський І.С. Методичні аспекти структуроутворення декоративної деревини / І.С. Сопушинський // Науковий вісник НЛТУ України: зб. наук.-техн. праць. – Львів: РВВ НЛТУ України. – 2011. – Вип. 21.10. – С. 41-46. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.google.com.ua/search>.

Викладач, доцент _____ **І.Ф.Коляджин**